

**Tantárgy címe: Kisebbségi közösségek, etnikai
együttélési helyzetek**

Kurzus címe: Kisebbségi közösségek, etnikai együttélési helyzetek	Kreditértéke: 1 Kr
Kurzus Neptun kódja: BTP2NPR 3006	
A számonkérés módja (kollokvium. / gyakorlati jegy / beadandó dolgozat / egyéb): beadandó dolgozat, kiselőadás	

Kurzusleírás:

Az etnikai együttélési helyzetek vizsgálata szorosan kapcsolódik a néprajztudomány és az antropológia kutatási területeihez. Minden lokális együttélési helyzet önálló értelmezési keretet igényel. Az ilyen helyzetek megértéséhez több, egymással párhuzamos ható tényező egyidejű vizsgálatára van szükség, valamint az adott esethez illeszkedő értelmező modellek alkalmazására. Ezáltal lehetőség nyílik az etnikai kapcsolatrendszerek asszimilációelméleti összefüggéseinek feltárására.

Az együttélési helyzetek elméleti megközelítésének egyik meghatározó alapját az asszimiláció fogalmi keretei között végzett elemzések jelentik. A kurzus során megismerkedünk a legfontosabb asszimilációs és integrációs elméletekkel, valamint azokkal a hazai és külföldi kutatókkal, akik e témakörrel foglalkoznak.

Ezt követően konkrét esettanulmányok segítségével vizsgáljuk meg, miként alkalmazhatók ezek az elméleti összefüggések a gyakorlatban.

Órák témái:

1. óra: Az együttélési helyzetek értelmezési keretei – Az etnikai együttélés vizsgálatára alkalmas fogalmak és kategóriák áttekintése
2. óra: Az asszimiláció elméletei – Hazai és nemzetközi asszimilációs és integrációs elméletek bemutatása
3. óra: Etnikai közösségek Magyarországon, esettanulmány I. – Egy konkrét etnikai közösség együttélési helyzetének elemzése
4. Etnikai közösségek Magyarországon, esettanulmány II. – Egy másik konkrét példa elemzése a helyi együttélési viszonyok tükrében
5. Etnikai viszonyrendszerek vizsgálata, hallgatói prezentációk I. – Egy választott település részközösségei közötti kapcsolatok elemzése meghatározott fogalmak alkalmazásával (pl. asszimiláció, integráció, szegregáció, akkulturáció)
6. Etnikai viszonyrendszerek vizsgálata, hallgatói prezentációk II. – További hallgatói referátumok elemzése a korábban megismert elméleti keretek alapján

Alapirodalom és *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Biczó Gábor: *Hasonló a hasonlónak... Filozófiai antropológiai vázlat az asszimilációról*. Budapest: Kalligram, 2009.
2. Biczó Gábor: *A „Mi” és a „Másik”. Az idegen megértésének tudománytörténeti vázlata az antropológiában a 19. század második felétől napjainkig*. Budapest: L'Harmattan – Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék, 2019.
3. Milton Gordon: *Assimilation in American Life*. New York: Oxford University Press, 1964. <https://-archive.org/details/assimilationinam0000gord/page/n3/mode/2up>
4. Kovács Éva (szerk.): *Kint és bent. Lokalitas és etnicitás a peremvidéken*. Budapest: L'Harmattan, 2013.
5. Yinger, J. Milton: Az asszimiláció és a disszimiláció elmélet felé. *Regio*. 2002, 13. 1. 24–44.

További ajánlott irodalom:

1. Biczó Gábor: *Asszimilációkutatás – elmélet és gyakorlat*. Budapest: MTA Politika Tudományok Intézete – Etnoregionális Kutatóközpont, 2004.
2. Gyurgyík László: Az asszimilációs folyamatok vizsgálata – komplex megközelítésben – szlovákiai magyarság körében. *Kisebbségkutatás*. 2003, 12. 1. 10–43. <https://epa.oszk.hu/-00400/00462/00017/2.htm>
3. Szabó Henriett: *Variációk az együttélésre. Közösségfolyamatok és az etnicitás három nyírségi település példáján*. Budapest: L'Harmattan, DE Néprajzi Tanszék, 2023.
4. Sam, David L. – Berry, John W.: Acculturation: When Individuals and Groups of Different Cultural Backgrounds Meet. *Perspectives on Psychological Science*. 2010. 5. 472–481.
5. Yinger, J. Milton – Simpson, G.E.: *The integration of Americans of Indian descent*. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 1978, 436. 137–51.